

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI - IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI - IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

KAKO DO ZDRAVE PITNE VODE?

Pograjci vedo, ob krajevnem prazniku voda po novem vodovodu

Takole se sprašujejo marsikje, posebno v krajih, kjer ni bogatih in čistih studencev, kjer voda ne sili izpod vsakega kamna. Že v dolini ni povsod dovolj čiste in zdrave podtalnice, kajti živimo v času, ko jo ljudje s svojo nepazljivostjo in mnogokrat tudi s svojo neumnostjo onesnažujejo in jo spreminjajo v pravcati strup, kaj pa naj rečemo za vasi in zaselke, ki so v hribovitih krajih, kjer so studenci na redko posejani ali pa kraška tla v hipu posrkajo vodo, ki jo narava zliva iz oblakov.

Takole so se dolga leta spraševali tudi po nekaterih vaseh v krajevni skupnosti Polhov

Gradec, ko so iz svojih vodnjakov, kamor se je natakala deževnica, dan na dan zajemali ne le vodo čudnega vonja in okusa, ampak tudi ostanke sicer koristnih žuželk zdravega kmečkega okolja. Že večkrat so rekli, da tako naprej ne gre, vendar se v modre načrte preskrbovalcev z vodo le niso mogli vriniti, kajti tisti, ki odpre pipo in se brez truda naloka sveže in mrzle vode, ne ve, da je pogasiti žejo in napojiti živino lahko tudi velika želja.

Vodovod do Dolenje vasi in Babne gore
Že nekako pred desetimi leti so se vaščani Dolenje vasi in Babne gore pogovarjali, da

bi magari sami začeli »vleči« vodo v vas in v te prelepe strmine. Dalj od besed in želja takrat niso prišli, misel na kozarec čiste vode in na zdravo napajanje živine pa jih je vendarle spremljala od zore do mraka tako kot njihove očete in dede. Zavedal se je tudi, da skoraj 5 km dolgega vodovoda ne napraviš kar tako z levo roko in z malo denarja. Treba bo zbrati ljudi, se dogovoriti, zbrati denar, les in še marsikaj. Občina in vsi, ki imajo opravka z vodo, bodo videli, da gre zares in da so pripravljeni sami opraviti večino dela, bodo pomagali, saj morajo. Tako so rekli.

Pred dvema letoma, v mesecu maju, se je premaknilo. Najbolj zagnani domačini so vaščanom Dolenje vasi in Babne gore dopovedali, da so se dovolj načakali, da jim družba sama ne bo zgradila vodovoda, če sami ne poprimajo, spomnili so jih pa tudi, da slovenski pregovor »V slogi je moč« še vedno in vsak dan bolj drži. Ko je prikimalo 70 mož in žena, so ustanovili gradbeni odbor, napisali so samoupravni dogovor in ga podpisali. Podpisali ga niso le domačini, ampak tudi prišleki, katerim nekateri tako grdo rečejo »vikendaši«. Dogovorili so se, da pri delu ne bo nikakršnih razlik, kajti »kdor ne dela, naj ne je« so spremenili v »kdor ne bo delal, ne bo pil«.

Delo vredno več kot 40 milijonov

Še isto leto, poleti 1983, so začeli. Ljubljanski Hidroinženiring je napravil projekt, zbrali so potrebno dokumentacijo, opravili nič koliko razgovorov in ogledov z odgovornimi ljudmi z občine in iz različnih inšpekcij, poiskali pomoč vseh, za katere so sodili, da morejo in morajo pomagati, tekali od vrat do vrat in se jezili na zapovedi in predpise, včasih po pravici, včasih pa tudi po krivici. Kaj vse si je samoupravljalec izmislil mnogokrat le zato, da sam sebe ovira pri uresničevanju kakšnega načrta!

Dve leti se Babenci in vsi iz Dolenje vasi pehajo po ravnem in po bregovih. Opravljeno je velikansko delo, ki je po predračunu

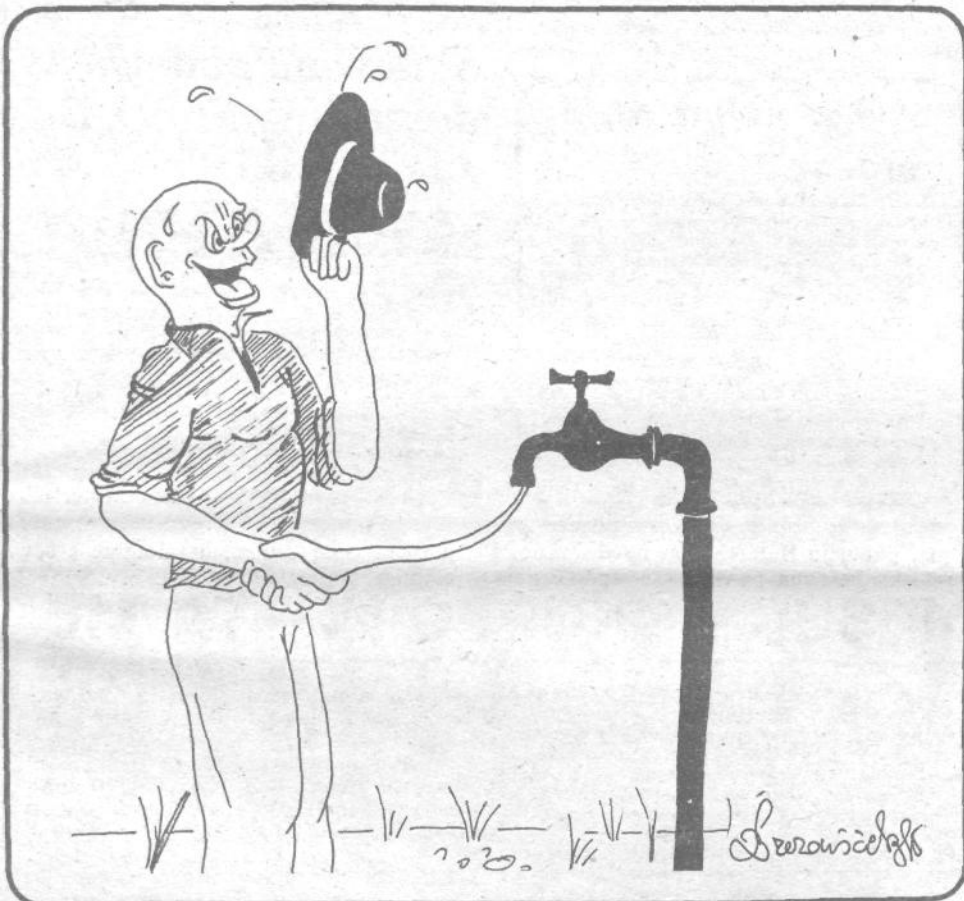
vredno več kot 40 novih milijonov dinarjev. Dolžina primarnega voda je 4700 metrov, če pa prištejemo še priključke in odcepe, pa so cevi dolge več kot 5500 metrov. Voda je napeljana iz Ilovega grabna v akumulacijski rezervoar s 100 kubičnih metrov na pobočju Lovrena, nato pa se steka skozi dve prečrpalni postaji na pobočju Babne gore, ki imata vsaka po 60 kubičnih metrov, v akumulacijski rezervoar v Babni gori, od koder blagodejno prišumi v hiše in hleve. Vsi krajanji, ki so pristopili k samoupravnemu sporazumu in gradili vodovod, zaslužijo izjemno pohvalo. V denarju so prispevali vsak po 100.000 dinarjev, opravili po 190 delovnih ur, izkopali in nato spet zasuli več kot 5500 metrov jarkov za cevi in hidrante, izkopali štiri velikanske gradbene jame za rezervoarje, vgradili skoraj 300 kubičnih metrov betona in vanj 35 ton gradbenega železa, položili 1400 metrov električnega kabla in vgradili vse zapletene naprave za delovanje prečrpalnih postaj.

Res, delo še ni do kraja opravljeno, postoriti je treba še marsikaj, urediti je treba okolico vodnih postaj, dokončati priključke k posameznim hišam, označiti hidrante in še kakšno malenkost. Vendar, voda je pritekla v Dolenjo vas in, kar je skoraj že sanjsko, pritekla je gor, na Babno goro! Junoš

12. maja na Babni gori

Delovno zmagajo bodo graditelji seveda dostojno proslavili. Na svoj krajevni praznik, ki je 12. maja, se bodo spomnili slavnih dni naše preteklosti, odprli pa bodo tudi pipe in si nazdravili s čisto, zdravim in mrzlo vodo. V vinski zdravici pa se bodo zahvalili vsem, ki so tako marljivo delali, vsem, ki so jim z velikim razumevanjem pomagali, zahvalili se bodo naši skupnosti, ki je s 6 milijoni in pol močno podprla to koristno investicijo krajanov.

12. maja vabijo krajanji krajevne skupnosti Polhov Gradec na praznovanje na Babno goro vse in vsakogar, ki se veseli, da so ti lepi Polhograjski Dolomiti bogatejši za življenje nujno potrebno pridobitev.

V HORJULU

Kmalu nov vodni rezervoar

S prvim lepšim spomladanskim vremenom, so v Horjulu znova stekla tudi dela na novem vodnem rezervoarju, ki naj bi, kot načrtujejo, primaknil nove prepotrebne kubike vode vse bolj užejanim gospodinjstvom in gospodarskim poslopljem v kraju.

Gradnja predstavlja del prvotnega načrta, po katerem naj bi vodo (z zajetjem) potegnili iz bolj oddaljenega Kisovnika, vendar pa so morali spričo gmotnih in drugih težav projekt začeti z lažjo in cenejšo fazo. Temu primerno računajo, da bo tudi novi rezervoar uspešno reševal stisko z vodo le kakih deset let, potem pa bo treba dokončno izpeljati tudi prvotni projekt Kisovnik.

»Z izgradnjo novega rezervoarja si obetamo novih 300.000 litrov vode,« pravi Franc Jazbec, predsednik vodovodnega odbora Horjul. »To je vsekakor precej več, kot nam nudi zdajšnji rezervoar, ki zmore komajda 70.000 l vode. Ta količina je ob vse večji porabi v kraju (še zlasti v sušnem obdobju) seveda veliko premajhna.

Novi rezervoar bo, gledano na njegov osnovni smoter, koristno dopolnjeval starega. Tudi vodo bo dobival iz že obstoječe-

ga zajetja, ležal pa bo približno na isti višini kot stari rezervoar in se temu primerno tudi enakomerno napeljal.

Graditelji na tem, za Horjul gotovo pomembnem projektu, so nameravali sicer zasadi prve lopate že marca, a je prav tedaj zapadel nov sneg in za nekaj časa odložil gradnjo. Le-to je potem omogočila šele prva večja otoplitev.

»Predvidoma bi morali že aprila končati izkop,« pravi na to Franc Jazbec. »Tega je prevzel zasebnik Šprajcar z Lavrice, medtem ko so sam načrt za gradnjo rezervoarja prevzela Hidrogradnje iz Ljubljane.

V aprilu naj bi med drugim položili tudi cevi, kajti če v tem času tega ne opravimo, bomo morali spričo del na poljih s tem počakati vse do jeseni. To pa ne bi bilo

načrtom v prid. Seveda pa ne bo manjkalo tudi drugih težav. Od starega rezervoarja, denimo, bo treba kopati na roke, kajti teren je težak in poln skal. Tu naj bi izdatneje zavihali rokave tudi sami krajanji, ki bodo z delom in denarjem predvidoma prispevali 400 milijonov starih din (celotna gradnja naj bi po predračunu stala cca milijardo in pol din). Podobno naj bi krajanji pomagali tudi pri izravnavi zemljišča, ki mora biti enako uporabno kot prej.

Podobno kot izkop voda iz starega rezervoarja, pa je tudi lokacija samega novega rezervoarja vse prej kot lahka (V. težavnostne stopnje). Tudi tu ne manjka skal, tako da bodo morali tu pljuniti v roke tudi minerji. Vendar pa pričakujemo, da bomo gradnjo do konca avgusta le nekako spravili pod streho (predvidoma).

Vodovodni odbor si seveda ne dela utvar, da bo z izgradnjo rezervoarja potem že vse rešeno. Stare salonitne cevi v glavnih vodih bo treba, kot ugotavljajo, zamenjati najkasneje v desetih letih in sicer z novimi - alkokten. Tudi stari priključki pri stanovanjskih hišah bodo začeli počasi puščati in treba bo slej ko prej misliti na nove. Ob vsem tem si horjulski vodovodarji res ne belijo las, kam s prostim časom. Pač, dokler bo voda pritekala v vas, toliko časa jo bodo spremljali tudi različni problemi in nekdo jih bo pač moral odpravljati.

BRANKO VRHOVEC